

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

III. An ens siue esse à se actu seu actuale sit essentia metaphysica
philosophica Dei, quam assignauimus proximè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

providentiam de rebus. Ex qua operatione notissima natura secundum se nobis ignota, tandem immo-
cit.

9 Octava denique Murcianorum Recentiorum con-
fatur: qui Essentiam metaphysicam Dei non designat,
sed solum ratione, notissima quidem, sed communi
omni essentia metaphysicæ, atque eis, quas hæcenus
memoravimus sententia communi, contenta est. Om-
nes enim supponimus Essentiam metaphysicam Dei
esse subiectum, & radicem primam metaphysicam
omnium suarum proprietatum, & attributorum, sicuti
omnibus aliarum rerum essentia metaphysicis contin-
git, unde & ratio ea principium, & dignitas metaphy-
sica est, ac proinde cuiusvis ex novem (si primam ex-
cipias) recitatis opinionibus Doctores dicent, id, quod
pro essentia assignant, esse subiectum primum radica-
le, siue radicem metaphysicam attributorum Dei, quæ
ei prædicata, quibus Essentiam metaphysicam Dei con-
stat, descendunt, metaphysicè consequuntur. Hoc ergo
omnibus commune effectum apud omnes, sine quæ-
stione, & argumento vilo in consensu est. Solùmque
hic inquiritur, quoniam, vel quor, e diuinis prædica-
tis sit primum subiectum radicale, siue reliquorum me-
taphysica radix: sicuti statuto ex communi illo princi-
pio essentiam metaphysicam hominis, stare in subiecto
radicali metaphysicarum proprietatum hominis, nihilo-
minus inquiritur ex prædicatis eius, quodnam sit: ra-
tionale, siue rationalitas, an risibile, seu risibilitas: ac
pro rationali censetur. Confirmatur: quia idem Re-
centiores, vt alias ab opinione Entis à se impugnent
sententias, ostendunt reliquis sequi metaphysicè, ad
hoc prædicatum, atque eo Deum à reliquis entibus
primo distingui, vt ostendant rationem primi subiecti
radicalis proprietatum, & attributorum esse non pos-
se: ac proinde neque in eis Essentiam metaphysicam
Dei constitui: inde autem aqua legimitate inferre
debeant, eam in prædicato Entis à se, sitam omnino
esse.

10 Vigeo: quia, licet cuiusvis rei essentia metaphy-
sica debeat esse, quod primum subiectum radicale meta-
physicum aliorum prædicatum rei esse recognoscatur;
aut nullius rei essentia metaphysica in ea ratione primi
subiecti radicalis cæterorum rei prædicatum esse pos-
set: ergo multo minus in Deo. Assumptum patet: quia
ea ratio subiecti primi metaphysici radicalis cæterorum
prædicatum rei est Chimærica, & rationis nostræ
figmentum purum: cum physicus, realis, & verus ordo
subiecti primi, radice, & actus respectu formalitatis
cum ipso identificat esse nequeat: ac proinde tota ea
ratio Chimærica, & purum rationis nostræ figmentum
erit. Quemadmodum ob eandem rationem, licet es-
sentia metaphysica rerum genere, & differentia con-
sistat, non dicimus constare ratione communitatis ad
plura specie distincta, quod genere consistat: quia ea ra-
tio purum figmentum, cuiusque rei assignemus, ra-
tionis, & chimærica est. Licet, vt genus cuique rei assi-
gnemus, atque inter eius prædicata dignoscamus, atque
ex eo, & differentia, definitionem essentialiorem serue-
mus, quo essentiam eius rei metaphysicam designe-
mus, cuius ex rei prædicatis, ea per rationem no-
stram Chimæricè conficta nota aptetur, vestigemus: ex
quo exemplo planè conficitur rerum omnium, multo-
que magis Dei (qui longius in suo esse à Chimæris
distinctus est) essentiam metaphysicam non in ratio-
ne illa Chimærica primi subiecti radicalis, siue radice
reliquorum prædicatum, & proprietatum eius chi-
mærica, & fictitia, sed in eo prædicato cui eam chi-
mæricam notam cum fundamento aptari viderimus, esse
constituendam, ac proinde in prædicato
Entis à se, Essentiam Dei metaphysicam esse collocan-
dam. Hæc quidem satis erunt ad illius vniuersalis an-
tecedentis, quod initio certaminis posuimus, ex alia-
rum omnium sententiarum impugnationibus solidam pro-
bationem, atque ad nostræ sententia, à cæterarum
exclusionem efficacem ostensionem. Quæ verò pro sua
sententia Recentiores afferunt solum probant essen-
tiam metaphysicam rei fore id, quod metaphysicè fue-
rit subiectum radicale cæterorum: non autem forma-
Christoph. de Ortega, de Deo Vno. Tomus I.

lem eam rationem, sed eius subiectum, quod nos ad-
mittimus, atque illud esse Ens à se monstramus.

QVÆSTIO III.

*An Ens, siue Esse à se actu, seu actua-
le, sit Essentia Metaphysica philoso-
phica Dei quam assignauimus pro-
ximè.*

EXPLORATO iam Essentiam metaphysi-
cam Dei philosophicam in prædicato En-
tis à se adequatè contineri: adhuc sub
iudice lis est, quamquam Entis, siue Essendi
à se formalitate contineatur. Cum enim
Ens, & Esse, in creatis, & possibiliter, & actualiter
dicatur, ac de rerum nondum existentium essentia, ea,
& essentia, ac de eis proinde prædicatum Entis prædi-
catum, ac rursus entis possibilis, præcisue adhuc sum-
pti, obiectiua formalitas, ab obiectiua Entis actuali-
tate metaphysicè (vt Thomistas Dominicanos, qui eas
physicè etiam distinguunt, omittam) à plerisque distin-
guatur. Ita etiam in prædicato Entis à se diuino eue-
nire arbitrantur nonnulli; ac proinde dubitari potest;
an in Ente seu Esse à se possibili, seu possibiliter præ-
cisue Dei Essentia metaphysica consistat, an in Ente à
se actuali? Eadem ergo præiens est quæstio, & diffi-
cultas cum illa, an actualitas essendi, siue actualis exi-
stentia, Essentia metaphysica Dei sit? An prædicatum
attributale inter metaphysicas Dei proprietates, &
attributa numerandum? Si enim eiusmodi sit, iam
pro priori metaphysico Essentiam Dei constitutam sup-
ponet, ac proinde extra eius conceptum, atque illo
posterius.

CERTAMEN I.

*Quibusdam positis verior sententia eli-
gitur, & fundatur auctoritate.*

1 PONO primò hic nos de actuali existentia Dei, siue
de Ente, seu ratione essendi actu, & exercitè
Deo intrinseca, atque, vt minimum, ipsi realiter, &
physicè identificata, an ad Essentiam Dei metaphysicam
spectet: disputare; non autem de alio quouis extrin-
seco, quod nostro concipiendi modo, vel ex necessita-
te, vel arbitrio concernat: siue illud tempus aliquod,
siue quidpiam aliud sit. Pono item, neque nos hic
disputare an actus essendi, siue Esse actu in Deo, vel
ex natura rei, vel virtualiter à Dei Essentia, (cui physice
realiter formaliter identificatur ex fide) distingua-
tur? ea quippe quæstio attributis omnibus est commu-
nis, iamque à nobis disputata controu. de Trinit. d. 8.
quæstion. 2. tota de distinctione inter personalitates, &
essentiam diuinam agentibus. Iterumque d. 3. per
otium agemus. Solùm ergo hic disputatur de distinc-
tione formali obiectiua inter hæc prædicata, essentiam diui-
nam metaphysicam, seu Ens à se (in quo illa, vt mini-
mum, consistit iuxta dicta) & ens. actuale à se, se-
cundum quod actualitas essendi, seu Entis à se, dicit
Deo intrinsecum, ac re ipsa identificatur, ac proinde
in Essentia Dei physica, cum reliquis Dei attributis in-
clusum.

2 Prima ergo sententia Existentiam à se, siue Ens à
se actu, & exercitè ab ente à se absolute dicto, ac præ-
cisue sumpto, ac proinde ab Essentia metaphysica Dei
philosophica distinguit; unde, etiam in opinione illarum
in prædicato Entis à se absolute adequatè constitutæ

D 2 extra

ORTEGA
In d. parti
D Via

23 Controu. I. de Dei Essentia, &c.

extra essentia Dei conceptum fore. Ita necessario censent Mairon in 1. d. 2. qu. 11. Bargius. Frombetam. citans, alique Scotista, apud Bassolidem d. 8. art. 2. qui etiam ex natura rei existentiam Dei ab eius essentia discriminant. Maiorem, ea in re defendit Peius Mirandul. d. 8. earum, quas à se tuendas scripsit. Sed de distinctione rationis obiectiva formaliter videtur eam docere S. Th. in 1. d. 19. q. 2. ar. 1. ad 1. & 2. corp. Salas 1. 2. tract. 2. dist. 3. sect. 7. num. 32. Gran. 1. par. controu. 1. tract. 2. dist. 2. n. 6. Vafq. 1. par. d. 2. 2. n. 6, & d. 2. 4. n. 3. Ruiz d. 15. de Trinit. sect. 2. n. 10. Arriag. 1. par. d. 2. sect. 8. subsect. 1. ac tandem Murciani Recentiores, qui, & aliorum esse aiunt sententiam.

3 Secunda sententia docet, actualitatem Entis, siue essendi à se exercitè, à Dei essentia metaphysica, siue in ratione entis absolute à se formaliter ex parte conceptus obiectiui nullatenus distingui: ita videtur docere S. Th. 1. par. qu. 3. ar. 4. ubi eius interpretes, Soar. 1. de Essentia, & attrib. cap. 2. eam omnino veram, & Fidei veritati consonam censens. Falsolus ad dictum art. dub. 1. & 2. eam omnium, præter datos Scoticos appellans, Arrubal. 1. par. d. 10. cap. 9. Tann. d. 1. qu. 1. dub. 5. referens plures, quibus & nos subscribimus: ac proinde Deum metaphysicè essentialiter per prædicatum Entis, siue essendi à se actu, & exercitè, siue (quod idem est) per existentiam à se omnino, & adæquate constituit, nullumque existentiam à se inter Dei attributa posse numerari, magis quam inter ea, essentia ipsa metaphysica Dei posse recenseri.

4 Probatur Primò sententia ex verbis Dei datis Exodi 3. pro constitutione essentia metaphysicè philosophicæ Dei, ubi de se Moyse suam, ut vidimus, qu. 2. cert. 2. essentiam metaphysicam explicans, non respondit, esse Ens utcumque, sed Ens actu. *Ego sum qui sum, & qui est misit me ad vos.* Quibus expresse actualitatem essendi suam significauit. Etenim esse, quod tempus concernit aliquod, vel præsens, vel præteritum, vel futurum esse actuale, & exercitum est omnium existentia; non purè possibile adhuc præcisè, quod omnium etiam sententia abstrahit à tempore, neque illud concernit. Ea verò Dei de sua essentia metaphysica testificantis verba de ente, quod tempus concernit fuisse, vel grammaticis puerulis est notum: cum *sum*, & *est*, de præsentis tempore verbi substantiui sint: quare dubium esse potest nemini de suo esse actuali locutum ibi fuisse Deum.

5 Imò de esse actuali suo, quod indiuisibiliter totum tempus præsens, præteritum, & futurum, & æternitatem concernit, locutum ibi fuisse Deum. ad ea verba obseruatur merito Patres omnes apud catenam Lippomani recitati: quia cum tempus, quo allocutus erat Moyses Hebræos, Deique, à quo Deus loquebatur, erat, sed futurum: atque Deus ex tunc pro tempore futuro declarando nomine, etiam pro tunc, *Qui est*, se nominandum de præsentis intimaueit: illud suum actuale esse, quod de præsentis declarabant verba illa, *Ego sum qui sum*, nunquam transiit, sed quouis tempore præsens fore demonstrat. Atque ita omnibus generationibus, & æternitate tota, nominandum statim proinde subiunxit.

6 Accedunt testimonia Patrum recitata, qu. 2. cert. 2. n. 6. & præcisè, qui de ente actuali, & esse exercito, ac concernente durationem, Deum illis verbis loqui, atque suam essentiam metaphysicam explicuisse docuerunt. Sed verba illa Naz. inibi data ex op. 49. repetenda hic sunt. *Ego ipsum, quod est, hoc erit substantia huius rei, quæ esse definitur.* Neque omittenda illa inextinctis verba. *Ego sum qui sum, & qui est misit me ad vos diuinitatis substantiam signant:* cum utrobique de esse metaphysico Dei agatur, ut num. 7. ostendebamus, atque verbo substantiuo concernente tempus, ratio entis, seu essendi, in quo uterque Essentiam metaphysicam Dei constituit, ab utroque expresse explicetur.

CERTAMEN II.

Rationibus eadem sententia stabilitur, atque ab oppositionibus asseritur.

1 Prima nostræ sententia ratio, ex generali principio de rerum possibilitate, seu essentia, & existentia desumendum est. Etenim, ut fusc ostendimus controu. metaphysica, seu logica, de ente, essentia, & existentia rerum, earum essentia, seu possibilitas, & existentia non solum realiter prorsus indistincta, & eadem contra Thomistas Dominicanos est, verum, & formaliter metaphysicè ex parte conceptus obiectiui eadem est, & infectibilis adhuc in nostra præcendentium prædicata ex parte obiecti sententia, ut ibidem contra nonnullos Thomistica nostræ Scholæ Doctores probabimus: imò eos, qui ex parte obiecti essentiam, & possibilitatem rerum, ab earum existentia in ipsis distinguunt, ad Dominicanos tandem, vel sponte iuros, vel relegare contendebamus: ex quo principio, verum est nostrò concipiendi modo, essentiam, possibilitatem, & existentiam diuersimodè apprehendi, sed tota ea diuersitas in nostris conceptibus, & modis, alio, & alio, concipiendi est, cum tamen ex parte obiecti eadem infectibilis formalitas rei concipiatur. Sed de his & fufius, & proinde clariùs loco citato. Ex hoc verò principio conclusionem nostram ostendere pronum est. Si enim in rebus etiam contingentibus, & defectibilibus, ratio formalis obiectiua possibilis, seu veri entis, & essentia à ratione formalis existentia actualis nihilo prorsus differt: ergo nullatenus in Deo ente essentialiter necessitatio, & infectibilis in quo paralogismus (qui locum in contingentibus rebus habent) locus non est, ratio Entis à se, quo Essentia metaphysica Dei statuitur, eadem prorsus cum ratione existentis à se erit.

2 Verum licet aliter in essentia, & existentia creaturarum contingentium, & defectibilium res habere videatur: adhuc in Deo non haberet aliter: siquidem Ens à se absolute dictum, idem prorsus formaliter est, quod Ens actuale, & exercitè, id quod communi Patrum, & Scholasticorum, sensu comprobatur. Cum enim Deus illis Exodi verbis tantum de se, suæque essentia metaphysica dixerit. Exodi. *Ego sum qui sum: & qui est misit me ad vos*, id est esse, & fore semper actu, idem illis significari, atque esse Ens à se uniformiter Patres, & Theologi concludunt: licet ex his alij in eo totam essentiam Dei metaphysicam claudi asserant, alij verò vicerius aliquid requirant: ergo esse Deum Ens à se idem esse formaliter, & ex parte obiecti, ac esse actu censent. Tertio probatur: quia eo formaliter constituitur actu esse, & Ens actuale, & exercitè existens, quo formaliter excluditur contingentia non essendi, siue ipsius non esse, atque prædicato entis à se excluditur formaliter non esse illius, quod est Ens à se, & contingentia non essendi: ergo prædicatum entis à se formaliter, & essentialiter est Ens actuale, siue exercitè, existentia formalis à se illius, quod à se est.

3 Minor (quæ sola probationem desiderare fortassis videbitur) suadet, quia prædicatum entis à se formaliter est impossibilitas non existendi in eo, quod Ens à se est: ergo est formaliter exclusio non existentia, & contingentia non existendi eius, in quo est: ac proinde existentia actualis, & necessaria illius. Parer consequentia: quia impossibilitas formalis non existendi ei negatio formalis & necessaria negationis existentia, quod nihil aliud formaliter esse potest, nisi existentia positia actualis, & necessaria: negatio quippe negationis cuiusvis positium formaliter oppositum negationi sui est: ut negatio negationis existentia Petri, ipsa Petri existentia apud omnes formaliter est. Antecedens probatur: quia, licet potentia, seu possibilitas existendi possit concipi in actu primo, & in actu secundo, ac proinde virtualiter, seu potentialiter, & actualiter, seu formaliter, aut impossibilitas semper est formalis, & actualis è conceptu suo impossibilitas: ac proinde ei nequit actus primus seu potentia assignari: est enim negatio à se, & necessaria licet

sicut Deus Ens à se, & necessarium: quare, sicut im-
bilis, & negationis necessitate, eius, quod cam-
ber non datur, adhuc formaliter, actus primus, ita neq-
à se, necessitate eius existentia, & negationis neces-
sitate existentia sue actus primus, seu potentia, adhuc
formaliter potest dari: quo præcluditur easio huius ar-
gumenti: nempe Ens à se formalem, & actuale impos-
sibilitatem sue nonexistentiam non esse, ut in antecedenti
asseratur. Sed solum impossibilitatem non existendi
virtute, & in potentia: quod rursus impugnabitur argu-
mento sequenti.

4. Quarto probatur conclusio: quia Ens à se, in quo
essentia metaphysica Dei constituitur, nequit essentia
cuiusmodi esse, quin è suo conceptu tale sit, cui cum fun-
damento à nobis attribuitur per rationem esse subiectum
radicale, & radicem, ex qua omnia attributa suboriantur:
nequit autem ita cum fundamento id à nobis enti à se at-
tribui, nisi concipiatur pro illo suo signo, & conceptu
formali existens à se: ergo Ens à se, quod essentia Meta-
physica Dei esse à nobis concipitur, & merito iudicatur,
claudit in suo formali conceptu pro illo priori existen-
tiam à se. Minor probatur: quia ratio subiecti primi ra-
dicalis, & radicis cuiuspiam alterius, siue Physica, siue
Metaphysica, nequit cum fundamento à nobis attribui
alicui non conceptu formaliter existenti, siue cum exi-
stentia: quare implicat concipi essentiam metaphysicam
Dei veram dari, quin concipiatur existentia, aut quod
idem est, prædicatum entis à se, quod omnium sententia,
est primum subiectum, & radix cæterorum Dei prædica-
torum: ergo nequit concipi, quin concipiatur à se exi-
stentia, ac proinde nequit esse existentia à se, essentia me-
taphysica, seu ente à se posteriori Metaphysicæ, cuius
Metaphysicus actus.

5. Respondent Murciani Recentiores, non esse opus,
ut concipiatur principium, aut subiectum metaphysicum,
imò neque physicum actum, sed satis esse, si virtualiter
concipiatur, & iudicetur de eo existentia: quod necessarium sit,
cum Dei essentiam, siue Ens à se fundamentum, & radicem
cæterorum concipimus, & iudicamus ob rationem di-
ctam: quia actus omnis exigit necessariò existentiam sui
principij: atque in super prædicatum existentia à se, at-
que universum existentia, & transcendentibus est, quæ sem-
per supponunt ex parte subiecti fundamentaliter id, quod
formaliter præ se ferunt. Multa in his impugnanda occur-
rebant, circa doctrinam hanc de transcendentibus præ-
dicatis, quæ formaliter sunt prædicata, quæ transcendent,
licet nostro concipiendi modo, eis intelligantur meta-
physicæ adiacere. Vnde etiam evincitur Ens à se, seu ef-
sentiam metaphysicam Dei, existentiam à se formaliter in
se claudere, quare eius actum metaphysicum esse non
potest.

6. Secundò. Idcirco, cum iudicatur expressè, & for-
maliter essentia Dei, seu ens à se, esse subiectum primum,
& radicem attributorum, & existentia, quæ in tua sententia
ex illis est, iudicatur virtualiter, & implicite ex parte
etiam essentia existentia: quia exigit actus omnis exi-
stentiam sui subiecti, & radicis, siue physicæ, siue meta-
physicæ: at exigit præsuppositum, & pro priori forma-
lem existentiam sui subiecti & radicis: ergo ea formalis
existentia iudicari debet, nec solum fundamentalis de ef-
sentia, ut iudicetur subiectum, & radix, siue physica, siue
metaphysica suorum actuum, & proprietatum: quare, &
Ens à se, siue essentia metaphysica Dei subiectum, & ra-
dix cæterarum proprietatum Dei vera iudicatur: ac
proinde existentia neque ente à se, neque essentia Dei
actus posteriori metaphysicæ esse potest, sed de eorum in-
stantiæ, & formali obiectivo conceptu.

7. Quæ vero contra nostram sententiam opponun-
tur, opponere possunt, levia sunt: Primò. Priorem esse
in Deo conceptum potentia ad existendum, quàm exi-
stentia ipsa exercita sit prioritate metaphysica. Constat
ex dictis falsum omnino esse: sed, ut summum, priorem
esse logicè: quo solum pacto potentia existendi neces-
sario in Deo potest cogitari. Secundò: è prædicato entis
à se, probati à priori necessarii existentiam Dei: sed
negatur facile: licet enim voces diversæ sint, aut synoni-
ma oratio est, idem vna, atque altera omnino etiam for-
maliter significans. Tertiò: (& est vnicum Recentiorum
Murcianorum argumentum) quia non possumus pro hoc

statu indicare Deum existere absque duplici conceptu ob-
iectivo, altero de existentia, siue de existendi actu, altero
de subiecto talis actus priori, in quo sit, & proinde essen-
tia metaphysica Dei: verum eodem argumento proba-
retur Ens à se adhuc possibiliter non esse Dei essentiam:
quia nec possumus pro hoc statu indicare aliquid esse Ens
in eo adhuc statu, nisi concepta entitate tanquam forma,
& ente, eam habente tanquam subiecto. Respondetur ergo
pro utroque abstracto, & concreto metaphysico, sub-
stantiæ accepto, idem omnino significare, ubi ratio sup-
positi non significatur nomine concreto, atque substanti-
uè hoc accipitur, ut patet in homine, & humanitate purè
philosophicè acceptis, ut ante mysterium Incarnationis
accipiebatur: atque in ratione entis substantiæ, ut tale,
vlturpati, quod idem prorsus, quod entitas est, atque ex
parte conceptus obiectivi, siue formalitatis conceptus si-
gnificat: quo pacto, & Ens actuale à se, siue existens à
se significat etiam: idem nempe ex parte obiecti, quod
entitatem, licet ex parte modi nostri concipiendi aliud
per rationem fingatur.

QVÆSTIO IV.

De Essentia Metaphysica Theologi- ca Dei.

QVÆSTIONEM hanc nemo hæcenus disputa-
uit: quia nemo etiam essentiam Dei metaphysi-
cam, in philosophicam, & Theologicam, uti nos,
diuisit: id est in essentiam metaphysicam Dei, quatenus
ex naturalibus principiis philosophicis innouitur, potuit ve
innoscere, & Dei Theologice ex fide, & reuelatione
mysteriorum de Trinitate, & Incarnatione noti, ex qui-
bus naturam à supposito, & personalitate (realiter, si de
humana loquamur, & formaliter, si de diuina) differre
Catholica veritas est. Quare de Deo philosophicè & me-
taphysicè agentes, eodem modo ac de Deitate essentiam
venati sumus: Theologicè, atque ad plenam fidei de my-
sterijs hinc lucem agendo, aliunde Dei metaphysica ef-
sentia statuenda nonnullis fortasse videatur.

CERTAMEN I.

Alter opinandi modus proponitur.

1. HAc in re, & quæstione propofita prima sententia
esse potest Dei, quatenus nomine concreto Deus,
Theologicè consideratur, essentiam metaphysicam esse
non solum communia necessaria Dei prædicata, sed &
personalia, à quibus præcisa Deitas, Deus concretè, seu
Persona non est. Ex fidei enim, & reuelationis de myste-
rio Trinitatis, & Incarnationis tempore, nomen Deus
significat, non naturam nudam, sed Personam, atque sub-
sistentiam, seu personalitatem affectam: ac proinde tres per-
sonalitates, quæ solæ in Deo sunt, significabit. atque ex
parte obiecti formalis significari supra essentiam meta-
physicam philosophicam, Theologica essentia metaphy-
sica Dei dicitur.

2. Secunda sententia (atque in hoc principio & mo-
do dicendo verosimilior) esse potest: Essentiam metaphy-
sicam Theologicam Dei, quatenus eo nomine Theolo-
gico sensu accepto, significatur, esse essentiam metaphy-
sicam cum personalitate vage sumpta hac, vel illa, non
autem cum omnibus personalitatibus diuinis: licet enim
re ipsa illas habeat diuina essentia, & natura, aut ex vi si-
gnificari huius nominis Deus, adhuc concretè Theologicè
sumpti, solum significatur personalitas diuina hæc, vel illa,
siue substantiæ Deus ex primario suo significandi modo,
siue adiectiue, ut etiam potest, vlturpetur: ut sepe con-
trouersis de Trinitate, & Incarnatione docuimus: præter-
tim controuersis eorum tract. post tertiam dist. de modi
loquendi in Trinitate, & de communicatione idioma-
tum in Incarnatione.

D 3

3. Tertia